

φυλακτήριοι εἰς τὰ χεῖλη καὶ κατησπάσθη αὐτό.

Ο Κοκονάς ἔχαιρέτισε τὰς δύο γυναῖκας μεθ' ὅστις χάριτος θὰ ἔχαιρέτιζον αὐτὰς καὶ ἐν τινὶ αἴθουσῃ.

Εἰς τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον αὐταὶ ἀπάντησαν σείουσαι τὰ δακρύθρεκτα μανδήλια τῶν.

Τότε ὁ Καβός ἔθιξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν ὄμονον τοῦ Κοκονᾶς, ποιήσας αὐτῷ ἐκφροστικόν τι σημεῖον.

— Ναί, ναί, εἶπεν ὁ Πεδεμόντιος.

Καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Δελαμόλ:

— Ἐναγκαλίσθητί με, εἶπεν αὐτῷ καὶ ἀπόθανε μετὰ θάρρους. Τοῦτο δὲν θὰ τοῖνιδύσκολον, διότι εἰσι τόσον γενναῖος!

— Α! εἶπεν ὁ Δελαμόλ. Οὐδεμίαν ἀξίαν θὰ ἔχῃ τὸ ἀπέναντι τοῦ θυγάτου θάρρος μου. Υποφέρω τόσον!

Ο ἱερὺς πλησιάσας ἔτεινε τὸν σταυρὸν εἰς τὸν Δελαμόλ, ὅστις ἔδειξεν αὐτῷ τὸ φυλακτήριον, ὅπερ ἔκρατει εἰς τὴν χειραρά.

— Αδιάφορον! εἶπεν ὁ ἱερὺς. Ζητήσατε τὴν ισχὺν παρ' ἑκείνου ὅστις ὑπέφερεν ὅτι καὶ σεῖς θὰ ὑποφέρετε.

Ο Δελαμόλ ἡσπάσθη τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ.

— Συστήσατε με, εἰς τὰς προσευχὰς τῶν καλογραϊῶν τῆς Παναγίας.

— Σπεῦσον, σπεῦσον, Δελαμόλ, εἶπεν ὁ Κοκονᾶς, διότι μού κάμνεις τόσον κακόν, ὅστε ἀρχίων νὰ τὰ χάνω καὶ ἔγω.

— Είμαι ἔτοιμος, εἶπεν ὁ Δελαμόλ.

— Δύνασθε νὰ κρατήτε τὴν κεφαλήν σας ὀλίγον τι δεξιᾷ; εἶπεν ὁ Καβός, ἔτοιμαζών τὴν σπάθην του ὅπισθεν τοῦ Δελαμόλ.

— Τὸ ἔλπιζω, εἶπεν οὗτος.

— Τότε καλὸς θὰ τὰ καταφέρωμεν.

— Αλλὰ καὶ σεῖς, εἶπεν ὁ Δελαμόλ, μὴ λησμονήσετε ὅτι σᾶς παρήγγειλα. Τὸ φυλακτὸν τοῦτο θὰ σᾶς ἀνοίξῃ τὰς θύρας.

— Μείνετε ἡσυχος. Αλλὰ προσπαθήσατε νὰ κρατήτε τὴν κεφαλήν σας ὀλίγον τι δεξιᾷ. Ο Δελαμόλ ἤγειρε τὴν κεφαλήν καὶ στρέψας τὰ δύματα πρὸς τὸν πυργίσκον:

— Χαίρε, Μαργαρίτα, εἶπεν. Έσο εὔ... Δὲν ἔτελείωσε τὴν λέξιν. Η σπάθη τοῦ Καβός ἔξιστραψε, καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Δελαμόλ ἐκυλίσθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κοκονᾶς.

Τὸ σῶμα ἔξετάθη ἡσύχως ὥσει κατεκλίνετο.

Κρυγὴ μεγάλη ἡκούσθη, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν κρυγῶν τῶν ἐκεῖ παρευρισκομένων μυρίων γυναικῶν, ἀλλ' ὁ Κοκονᾶς ἐνόμισεν ὅτι ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν ἦκούσει μίαν ὀξυτέραν, ἀλγεινοτέραν ὅλων τῶν ἄλλων.

— Εὔχαριστω, ἀγαθέ μου φίλε, εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Κοκονᾶς πρὸς τὸν δῆμιον, τείνας πρὸς αὐτὸν καὶ τρίτην φορὰν τὴν χειρά του.

— Μίέ μου εἶπεν ὁ ἱερὺς, δὲν ἔχετε τίποτε νὰ ἐμπιστεύθετε εἰς τὸν Θεόν;

— "Οχι, πάτερ μου. Ο, τι εἶχον νὰ εἰπῶ, τὸ εἶπον πρὸς ὑμᾶς χθές.

Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν Καβός:

— Εμπρός, δῆμιε, τελευταῖμου φίλε, ἔμεινεν ἐπὶ τινας στιγμὰς ἐν τῷ πατρικῷ εἶπεν. Μίαν ὑπηρεσίαν ἔτι. Καὶ πρὶν ἡ γονυπετήσῃ, περιέφερεν ἐπὶ τοῦ πλήθους τὸ βλέμμα τόσῳ ἥρεμον, τόσῳ γαλήνιον, ὃστε ψιθυρισμὸς θαυμασμοῦ ἡκούσθη κολακεύσας τὴν ὑπερηφανίαν του. Τότε ἀσπασθεὶς τὰ ἴωδη χεῖλη τῆς κεφαλῆς τοῦ φίλου του, ἔρριψε τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὸν πυργίσκον καὶ ἔγονυπέτησε, σφίγγων δὲ τὴν προσφιλεστάτην τοῦ Δελαμόλ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, εἶπε:

— Ή σειρά μου τώρα.

Δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως νὰ τελειώσῃ, καὶ ἡ Καβός ἀπέκοψε τὴν κεφαλήν του.

Μετὰ τὸ κτύπημα τοῦτο νευρικός τρόμος κατέλαβε τὸν ἀξιόλογον ἑκείνον ἀνθρώπων.

— Ω! εἶπεν, ἡτο καρδίας νὰ τελειώσῃ. Τὸ πτωχὸν παιδίον!

Καὶ μετὰ κόπου ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν συνεσφιγμένων χειρῶν τοῦ Δελαμόλ τὸ χρυσοῦν φυλακτήριον, καὶ ἔρριψε τὸν μανδύαν του ἐπὶ τῶν πτωμάτων, τὰ ὄποια τὸ ἀμάξιον ἔμελλε νὰ φέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν του.

Τοῦ θεάματος τελειώσαντος, τὸ πλήθος ἀπεσύρθη.

("Ἐπεται συνέχεια")

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΛΑ - ΧΑΝΟΥΜ.

(Συνέχεια: ὁδε προηγουμένου φύλλου.)

Καθ' ἡν στιγμὴν τὸ ἀκάτιον ἀπεμακρύνετο ἀπὸ τῆς προκυμαίας τοῦ Μπεσικτάς, ἡ θυρὶς τοῦ Σέΐχ-ούλ-Ισλάμ ἡνεῳχθῇ καὶ ὁ γέρων ἐστηρίχθη παρά τινι ὀλυφῷ νεκνίᾳ. Ἀμφότεροι ἡκούοιτο σκοτεινούς προσογκύης τὸ λεπτὸν ἀκάτιον, ὅπερ ἀπεμακρύνετο ταχέως. Ο πατήρ καὶ ὁ ἔραστής εἰχον ἐν τῷ βλέμματι τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν τῆς στοργῆς.

Η Γκιούλ-Χανούμ τοὺς εἶδε, καὶ θεῖσα τὴν κεκαλυμμένην χειρά της ἐπὶ τῶν χειλέων καὶ εἶτα ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔχαιρέτισε τοὺς δύο ἀνδρας, οἵτινες ἐμειδίασαν ἀμφότεροι.

Τὸ κακίον διῆλθεν ἔμπροσθεν τοῦ Βεντζέρ-Βένη, χωρίου ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ὄχθης τοῦ Βασπόρου, ὅπου βραδύτερον ὁ Ἀβδούλ-Αζίζ ἔμελλε νὰ κτίσῃ τοποῦτον ὥραῖς παλάτιον· παρέκαμψαν εἰτα τὰ δύο Χιούρια, πύργους ἀφωπλισμένους, ἐν οἷς εἰς Τούρκοι ἔκτισαν ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐπάλξεων, ἡλικίας ἐνὸς αἰώνος, τὰς εὐθράστους ξυλίνας οἰκίας των.

Μετὰ ταῦτα ἔπειται τὸ Εμιργκιά, ἔξοχὴ προνομιούχος τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αιγύπτου, ἀφίνον ἀριστερόθεν τὸ Γειτικότε καὶ τὰ Θεραπεύα, χωρία ἐπὶ τῆς εύρωπατικῆς ἀκτῆς, τὸ κακίον προσωριτικὴς εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν ἐν Βενίκος. "Ηδη ίκανὸς ἀριθμὸς κατίκων εἶχε συναχθῆσαι τὰ παραλίαι τοῦ Χιούρικιάρ-Ισκελεύ. Αἱ χανούμισαι, αἴτινες πορεύονται εἰπών, τὸ πρώτη ἔγειρονται, ως τὰ παιδία ἐν ἡμέρᾳ ἡργίας. Η Γκιούλ-Χανούμ

μεγάρῳ, ὅσον ἔχρειστο ἵνα φάγῃ χανιάριον πρόσφρατον, ἐλαίας, πιλάριον καὶ ὄπωρας—τὸ προσφιλές ἑκεῖνο πρόγευμα τῶν Οθωμανίδων,—καὶ γάγκατοπτρισθῇ εἰς μέγα καθτοπτρον, ἵνα προσάψῃ μεθοδικῶς τὰς πτυχὰς τοῦ λεπτοῦ γιασμακίου της. Είτα δὲ διέταξε νὰ προσαγάγωσιν ἄμαξαν βούλατον, ὅχημα ζύλινον, σκεπαζόμενον δι' ὄροφης ἡ σκηνῆς καμπύλης, ἐν φυσσωρεύουσι τάπτητας καὶ προσκεφλαῖται, καὶ ὅπερ σύρεται ὑπὸ δύο μελανῶν βουβάλων, κεκοσμημένων διὰ περιδεράτων ἐκ πολυχρόνων ὄλων, καὶ ὑπὸ μεγάλων κεράτων ταΐνιοστολίστων. Τὸ τοιοῦτον ὅχημα, τὸ μόνον εἶδος, ὅπερ ἡδύνυχτο νὰ εύρῃ τις ἐν Βενίκος, ἔμελλε γὰρ φέρῃ τὰς νεκρὰς γυναικίας εἰς τὸ δρός τῶν Γιγάντων. Η Ἄρμενις Ναζίκ εἶχε παραχωρήσει τὴν θέσιν της καὶ ἐμπιστεύθη τὴν φύλαξιν τῆς Γκιούλ-Χανούμ εἰς γειτονίσσας τῆς ἔξοχῆς, ἐλθούσας ἵνα χαρετίσωσι τὴν νεάνιδα. Η τροφὸς ὥφειλε νὰ μείνῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἵνα παρασκευάσῃ τὰς ἔγκαταστάσεως τῆς ἑσπέρας ἐν τῷ μεγάλῳ κανακίῳ, ὅπερ ἐπὶ ἔτος ἡδη μενενέν ἀκατοίκητον.

Η Γκιούλ-Χανούμ ἐφαίνετο εῦθυμος μέχρι παραφορᾶς· τῷ ὅντι ἡτο ἐν νευρικῇ καταστάσει καὶ τεταρχμένη καθ' ὅσον δὲ ἐπλησίαζον εἰς Τοκάτην ἡσθνέτο ἔχυτὴν συγκεκινημένην. Μήπως ἔμελλε νὰ καμῇ κακὴν πρᾶξιν; Ο σουλτάνος τὴν περιέμενεν ἡ ἀπλῶς ἡθελε τῇ στείλει μήνυμα; "Ἐτρεμε τὴν συνάντησίν του, καὶ ὅμως διὰ νὰ τὸν ἰδῃ πάλιν οὐδὲν δέν ἔμελλε νὰ φευσθῇ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὰς δούλικας της;

Η κοιλάς τοῦ Βενίκος μετὰ τῶν ὑψηλῶν πλατάνων της, τῆς πυκνῆς καὶ πεποικιλμένης δι' ὄμιλων Οθωμανίδων χλόης της, καὶ τῆς εύρειας καὶ ἀμμοστρωτού ὄδου της, ἡτις ἀγειρεῖ καμπτομένη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους τῶν Γιγάντων, ποσῶς δὲν ἀπησχόλει τὸν γοῦν τῆς Γκιούλ. Εξήτει πρόφρασιν ήν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῶν συντρόφων της, διπλασιεῖται, καὶ τοῖχοι καὶ ἡ ποικιλόκαμπτος στέγη.

Ἐστηριγμέναι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς ἀμάξης, αἴτινες ἡσαν ἐστρώμεναι μὲν μακρὰ προσκέφαλα ἐκ βελούδου καὶ μὲν πυκνὸς, τάπτητας, αἱ γεαράι γυναικίες ἐπάνιζον τὸ σιγάρον, ἔχουσαι δὲ τὸ γιασμάκιον μέχρι τῆς σιγάρης συνεζήτουν περὶ τοῦ μέρους ὅπου ἡθελον ἀριστήσει. Θὰ ἴστατο παρὰ ταὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἡ ἐπὶ τοῦ ὄροπεδου ἐν ἀποστάσει βημάτων τινῶν ἀπὸ τοῦ τζαμίου, ὅθεν φαίνεται ὅλος ὁ Βασπόρος καὶ τὸ στόμιον τοῦ Ευξείνου; Η τελευταία τοποθεσία ἐνεκρίθη παμψηφεὶ ὑπὸ τῶν χανουμισσῶν, αἴτινες ἐκλέγουσι πάντοτε, διπλασιεῖται, τὰς γραφικωτέρας καὶ ποιητικωτέρας θέσεις. Δύνανται τούλαχιστον ἀρρατοι αὐταὶ νὰ θαυμάζωσιν ώραῖν πακάρων.

— Μοι φαίνεται ότι πρὶν υπάγωμεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Γιγάντων θὰ ἐκάμημεν καλλίν καὶ σταθῶμεν μίαν στιγμὴν εἰς τὴν Τοκάτην, εἶπεν ἡ Γκιουλ-Χανούμ. Εἶμαι περιεργος νὰ ἐπισκεφθῶ ἑκεῖνο τὸ κιόσκι, εἰς τοῦ ὄποιαν τὴν οἰκοδομὴν ἐπεστάτησεν ὁ δυστυχῆς Φαΐδ-Βένης, καὶ τὸ δόποιον ἐπανεῖ τόσον πολύ...

— "Ω! δὲν ἔχει τίποτε ἔκτακτον, σᾶς βεβκιώ εἴπε μία τῶν γειτονισσῶν τὸ περιεργάσθην ἥδη ἀπὸ τὸ ὑπόγειον μέχρι τοῦ ὑποστέγου καὶ δὲν εὔρον τίποτε λαμπρόν.

— Πρῶτον εἶναι πολὺ μικρόν, ἐπανέλαβον ἄλλην τις δύο δωμάτια κάτω, καὶ ἄλλα τόσα ἐπάνω, ὀλίγα ἐπίπλα κ' ἔνας κῆπος χωρὶς ἀνθη...

— Αδιάφορον, θέλω νὰ υπάγω, ἔστω καὶ διὰ μίαν στιγμήν, ἐψιθύρισεν ἡ Γκιουλ-Χανούμ, σᾶς ἐνταμόνω εἰς τὸν λαβύρινθον τὰ βώδια ἀνκαρίουν πολὺ βραχέως καὶ ἔγω θὲν φθάσω πρωτήτερα ἀπὸ σᾶς εἰς τὸ ὄροπέδιον.

— Κάμετε ὅπως ἀγχιπλάτε, Χανούμισσα. Ὁπωδήποτε δύμας πάρετε μίαν δούλην μαζῆ σας... τὴν μικρὰν Νεφισέν, παραδείγματος χάριν... καὶ μὴ λησμονηστε νὰ δώσητε ἔνα μπαξίσι (φιλοδώρημα) εἰς τὸν φύλακα...

— "Οχι! βεβκιώς!..."

— Η Γκιουλ-Χανούμ εἰπούσα ταῦτα ἐπήδησεν ἐλαφρῶς ἀπὸ τῆς ἀμαζῆς, ἥτις ἔχηκολούθησε τὴν ἀνοδὸν της, καὶ ἡ μικρὰ Νεφισές ἤρχισε νὰ τρέχῃ κατόπιν τῆς νεαρᾶς δεσποίνης της· διῆλθον ἀμφότεραι τὰς χρυσᾶς κιγκλίδας, αἵτινες περιεκκλουν τὴν Τοκάτην, καὶ εἰσέδυσαν εἰς τὸν κῆπον χωρὶς ν' ἀπαντήσωσι ψυχὴν ζῶσαν.

ΚΕΤ

Οι σουλτάνοι τῶν Ὀθωμανῶν ὠκοδόμησαν ἀνάκτορα ἡ στοάς ἐπὶ τῶν μαγικῶν τοποθεσιῶν τοῦ Βοσπόρου δύνανται δὲ οὕτω, χωρὶς νὰ ἔξελθωσι τῆς πρωτευούσης νὰ ποικίλλωσιν ἐπ' ἀπειρον τὸν περιβάλλοντα αὐτοὺς χῶρον.

Τὸ Παλαιὸν Ἀράκτορον (Σερά-Μποργρού), ἀκρωτήριον μεγαλοπρεπές, ἀπλοῦται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπὶ τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τῆς Προποντίδος. Περιζώνυται ὑπὸ περιφήμων τειχῶν, ὀχυρωμάτων μετ' ἐπάλξεων καὶ πύργων βρυοκαλύπτων, ὃν αἱ βάσεις λούνονται ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν ὄποιων ἡ κορυφὴ κρύπτεται ὑπὸ τοὺς ἐλισσομένους κλάνας τοῦ κισσοῦ. Τὰ τείχη ταῦτα, ἡτινὰ πρὸ αἰώνων περιεκλοῦσι τὸ λίαν περιβότον τοῦτο καταγγώντων τῶν ἐρωτικῶν πλεκτικῶν καὶ πολεμικῶν στρατηγημάτων ἐκόσμησαν διὰ πολλῶν κεφαλῶν τὰς σκωληκοβρώτους αὐτῶν ἐπάλξεις. Οὔτε κάλλους ἐρείσθησαν, οὔτε νεότητος, οὔτε γήρατος. Τὸ ἐρυθρὸν αἷμα νεαρᾶς δούλης ἔρρεεν ἐκεῖ παρὰ τὸ μέλαν αἷμα γέροντος πολεμιστοῦ... Ἀλλ' ἡ βροχὴ καὶ ὁ χρόνος ἀνέλκησαν ν' ἀποπλύνωσι τὰ τείχη ταῦτα καὶ νὰ ἐπενέγκωσι τὴν λήθην τῶν ἐγκλημάτων...

Μετὰ τὸ Παλαιὸν Σεράγιον ὅπερ διὰ τῶν φλογῶν της πυρκαϊάς ἐμελλενά ἔξαγνι-

ση ἐκ τῶν ἀνομιῶν, ἔρχεται τὸ ἀνάκτορον τοῦ Δολιά-Μπαχτού,!¹ κείμενον ἐπὶ τῆς Εύρωπακής ὥχθης, ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ. Εἶναι οἰκοδομὴ τοῦ νεωτέρου ῥυθμοῦ, καλυπτομένη διὰ λευκῶν ὀνταγλύφων, ἐν οἷς ἐμφωλεύουσιν οἱ φαλακρούρχες καὶ αἱ χειλιδόνες, εἰς τοιούτον βαθμόν, ὥστε, ὅταν συληνός τι τῶν πτηνῶν τούτων πετασθῇ ἀπὸ τῆς λιθίνης φωλεῖς του, νομίζει τις ὅτι αὐτὰ τὰ τῆς γλυπτικῆς ἐκεῖνα ἔργα ἀποδιδάσκουσιν ἐκεῖθεν.

Εἰς τὸ ἐνδότατον τῆς κοιλάδος τῶν φιλυρῶν, κεκρυμμένον μεταξὺ δύο λόφων ἀγροτικῶν, εἶναι ὡροδομημένον τὸ Φαλιμούρι, χωρίστατος τόπος σκιαζόμενος ὑπὸ ἀγθηροῦ ἀλσους καταπλημμυροῦντος κατὰ τὸ ἔκτο σύμπαντα τὸν πέριξ χῶρον.

Ἐπονται τούτου τὰ παλάτια τῶν Γλυκών τοῦ δάτωρ, (Κεάτ-Χανέ), ἐξ ὧν τὸ μὲν κείται ἐπὶ τοῦ εύρωπακοῦ ἐδάφους, οὐ μακράν τοῦ Ἐγιούπ, ἐν μικρῷ κοιλάδι ἀγρίᾳ μὲν ἄλλα γραφικωτάτῃ τὸ δ' ἔτερον ἐν Ασίᾳ κιόσκιον θελκτικώτατον, ἔχον ὡς τάπητα τὸν μᾶλλον βελούδωτὸν καὶ ἀγθηρούτατον λειμῶν τοῦ κόσμου, ἀληθῆ τάπητα ἔξυφασμένον ὑπὸ τῆς φύσεως. Τὸ Βεΐκος, ἐπαυλις ἐξ ἐρυθρῶν πλίνθων, ἀποτελοῦσαν χερσόνησον καὶ περικυλωμένη ὑπὸ ὑψηλῶν δωμάτων δῶρον τοῦτο τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου πρὸ τὸν ἔκτυπτον κυριόρχην, ἀξίον αὐτοῦ.

Ὑπάρχει πρὸς τούτοις τὸ Βεΐλερ-Βέη, τὸ Τοάμλιτζα, τὸ Αἰεμ-Δάγ, Γειτικοῦ, Καλενδέρ... τόσα ἀνάκτορα μετά πολυτελῶν ἐπίπλων περιμένοντα τὸν ἀνιδντα μονάρχην των. Τέλος δὲ η Τοκάτη, μικρὰ Ἐλβετικὴ καλύβη προφυλακτομένη ὑπὸ ὑψηλῶν καὶ ἀποτόμων φέρεων, ἀόρατος, λησμονημένη ἐν τίνι σκοτεινῇ γωνίᾳ τῆς ἀστικῆς πλευρᾶς, κρησφύγετον σιωπηλόν, ἔνθα ἡ ὥρασις πανταχόθεν περιορίζεται, καὶ ἔνθα ἡ καρδία συσφίγγεται ἀκουσίως. "Ἐπρεπε νὰ ἴηναι τις μελαγχολικὸς καὶ κεκορεμένος ὡς ὁ Ἀβδούλ-Μετζίτ ίνα ἐκλέξῃ τόπον τοσοῦτον μονήρη, ἀνεύ ὄριζονται, ἀνεύ φυτείας καὶ σχεδίου ἀνεύ φωτός.

Ὑψηλαὶ πλάτανοι περιέβαλλον τὴν Τοκάτην μὲν πυκνὸν τεῖχος, ὅπου οὐδεὶς ἀφθαλμὸς ἀδιάκριτος ἡδύνκτο νὰ εἰσχωρήσῃ, καὶ ὅπου μόλις ὁ ἥλιος ἡδύνκτο μεταξὺ τῶν φύλλων νὰ εἰσδύσῃ.

Εἰσερχομένη εἰς τὴν Τοκάτην, τὴν σιωπηλήν καὶ ἀκατοίκητον, ἡ Γκιουλ-Χανούμ ἡσθάνθη ὁδυνηρὸν συναίσθημα. Πῶς! εἰς τόπον τόσον ἀγριοῦ τῇ ἔδιδεν ὁ σουλτάνος συνέγευξιν; Ἐλήσμόνει λοιπὸν ὅτι ἡτο δεκαεξάτης, καὶ ὅτι τοιαύτη εἰκὼν δὲν ἡδύνκτο νὰ τῇ ἀρέσκῃ;

1. Η θέσης αὗτη ἡν προγούμενων; κολπίσκος, διτειχιασθῆ ἐπὶ Μωάμεθ Β' τοῦ Πορθητοῦ τῷ 1453, κατὰ τὸ ἀπαίσιον ἔτος; τῇ φοβερᾷ ὑπὸ τῶν Γούρκων ἀλώτεως; τῇ λανταντινούπολεως; καὶ ἐγρήσιμευσε τῷ κατεκτηθῆ ἐκείνῳ ὅπως ἐπὶ σανίδων ζηλιμένων διὰ λιπῶν διαπορθμένων ἐντὸς τοῦ Κέρατου Κόλπου πρὸ τῶν "Πικριδίων" (Χεζ-χιού) τῶν τουρκικῶν στόλων. Ἐπειδὴ λοιπὸν καταρεγμένη τρόπου τινὰ γ' γωρος οὐτοῦ; ἀλλήλη ἔκτοτε τοῦ Δολιά-Μπαχτού τοῦτο ἔστι· καὶ οὐτε πρεγεμέσσας τοῦ προσφιλέστερον ἐνδαίτημα τῶν Σουλτάνων.

Τῇ ἥλθεν ἐπὶ στιγμὴν ἡ ἰδέα νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ εὔρῃ τὰς φιλοπαίγμονας συντρόφους της, αἵτινες ἀνέβαινον τὸ κατάφυτον ὄρος τοῦ Γέγαντος...

Ποὺ καὶ πιο ἡκούετο χαοδές ἐπιφώνημα ἐκφεύγον ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐκτεινομένης παρὰ τὴν καλύβην· προήρχετο δὲ ἐκ Μουσουλμανίδων, εὐθύμων, αἵτινες ἀνέβαινον ἐπὶ τὸ ὄρος, γυναικῶν ἀμερίμων καὶ μὴ ἔχουσσαν οὐδεμίαν φοντίδα καὶ λύπην ἐν τῇ ψυχῇ ὡς ἡ Γκιουλ, ἥτο πολὺ τεταραγμένη ἀκολουθοῦσα τὰς ἀμμοστρώτους ὁδούς· δοσον ἐπλησίαζεν εἰς τὴν στοάν τούτον τὸ βῆμά της ἐγίνετο τὸ βραδύτερον.

— Νεφισέ, εἴπεν εἰς τὴν δούλην της πρὶν διέλθῃ τὴν θύραν τῆς καλύβης, ὑπαγενόμενος συνάξης ναρκίσσους ἐκεῖ κάτω τοῦ κείλος τοῦ νεροῦ, ὅπου βλέπω πλήθος ἀνκυρίθμητον, καὶ ἐγώ ἐπισκέπτομαι τὸ κιόσκι· σὺ θὲν ἡμπορέσῃς νὰ συνάξῃς ἀρκετά. "Τπαγε, παιδί μου, μὴ σὲ μέλει δι' ἐμέ, τώρα ἔρχομαι..."

— Η μικρὰ Κιρκασίχ, συνειθισμένη εἰς τὰς ἐνίστε παραδόξους διαταγὰς τῆς Γκιουλ, οὐδὲν ἄλλο ἥρωτησεν ἐκάθησεν ὄκλαδὸν ἐπὶ τῆς χλόης καὶ ἤρξατο νὰ ἐκριζεῖς δοσον ἐπέρισσαν τούτον τὸν βραστότερον χώραν.

— Η Γκιουλ ἀνησυχοῦσα ὅτι οὐδένας ἔβλεπεν, ἐστάθη μίαν στιγμὴν ἐν τῷ θελαζῷ, τῷ χρησιμεύοντι πρὸς εἰσόδουν· ἥτο θαλαμὸς ὡραῖος, τετράγωνος, μὲν ὑψηλὴν ὄροφὴν καὶ διὰ μωσαίκους κεκοσμημένος ὑπὸ φιέσθων καλλίστης ποιότητος, χαμηλότατοι δὲ σοφάδες, ἐκ δακμασκηνῆς μεταξῆς εὐρίσκοντο κάτωθεν τῶν δικτυωτῶν θυρίδων. Η νέα κόρη περιέλαβε δι' ἐνὸς βλέμματος τὸν ἔρημον τούτον θαλαμὸν καὶ προέβη ἐπὶ βηματά τινας διευθυνομένην εἰς τινα ἡμιάνοικον θύραν. Τί ἐσημαίνειν ἡ ἐρημία; "Ηθελει ναμίσει τις ὅτι εὐρίσκεται ἐν τίνι τῶν μεμαγευμένων ἐκείνων παλατίων, τῶν ἐγκαταλειμμένων εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν φαντασμάτων καὶ τῶν δαιμονίων, εἰς τὰ διάστημα οὐδείς θυητὸς εἰσέρχεται. 'Ο σουλτάνος μὴ εἴχε λησμονήσει τὴν πρὸς αὐτὴν ὑπόσχεσίν του; Μὴ ἦτο δύλιος μόνη ἐν τῇ καλύβῃ; Κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν ὑπήκουε τυφλῶς εἰς αἰσθημα ἔνοχον, ἡ νεανίς σχεδὸν ἐπεθύμει νὰ μὴ εὔρῃ ἐκεῖ τὸν σουλτάνον. Λι ἀγναὶ ψυχαῖ, καὶ ἐν τοῖς σφοδροτάτοις τῶν παθῶν, καὶ ἐν τῇ μεγίστη μέθῃ, ἔχουσι γνῶσιν ἀκριβῆ τοῦ κακοῦ, ὅπερ πραττοῦσι, καὶ παλαιόσυνι ἀδιακόπως κατὰ τὸ δολίου φεύγοντας.

— Η Γκιουλ-Χανούμ μόλις εἴχεν ἀνασκάψει τὸ ὑποπράσινον παραπέτασμα, τὸ χωρίζον τὸν θαλαμὸν τῆς εἰσόδου ἡπὸ διῆλλου θαλάμου κατηρτισμένου μὲν ἐπιπλακτὰ τὸν φοργικιόν τρόπον (ἀ.λ. γράχα) ὅπερ γλυκεῖται τις καὶ νηπιώδης φωνὴ τὴν ἐκάλεσεν ἐξ ὄνόματος.

— Γκιουλ-Χανούμ!

— Η Γκιουλ στραφεῖσα ἔξεπλαγη βλέπουσα μικρά τινα δούλην δωδεκαετῆ περίου γονυπετή παρὰ τεὺς πόδας της καὶ φιλούσαν μετὰ κατανύζεις τὸ κρασπέδον τοῦ ἑλευκῆς μεταξῆς φερεντζέ της.

— Τί με θέλεις; ήρώτησεν ἡ θυγάτηρ τοῦ Σεΐχουλ-Ισλαμ.

— Ο Μεγαλειότατος σᾶς παρκκαλεῖ νὰ μὲ ἀκολουθήσετε, εὐγενῆς Χανούμισσα, ἀπεκρίθη τὸ κοράσιον. Πάσχων δὲν ἡδυνθή νὰ ἔλθῃ εἰς προϋπάντησιν σας ὡς ἐπεθύμει... ἔλθετε, ἡ Α. Μ. εἰναὶ εἰς τὸν κῆπον...

Ανακρήσασκ όχ τῆς φωνῆς τοῦ κορασίου τούτου, ἥτις ἀφήσει ἐκ τῆς συνεντεύξεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Αβδούλ-Μετζίτ πασσανίδενέρωτικήσυναντήσεως, ἡ Γιανούλ Χανούμ. Ἐλαβε τὴν χειρανθήσεως δούλης, καὶ ἔξελθοσκ ἐκ τῆς καλύθης διὰ θύρας ἀντιθέτου πρὸς ἐκείνην δι' ἡς εἰχεν εἰσέλθει, εὔρεθη παρὰ τὸ κεῖλος μικρῆς λίμνης περικεκλωμένης ὑπὸ φυτείχες. Ὑπὸ ιτέκυ, ἦς οἱ καλῶνες ἐποιζόντο ἐν τῷ διαυγεῖ ὕδατι, εὐρίσκετο καθήμενος ὁ Αβδούλ-Μετζίτ: ἐπὶ θρανίου ἀγροτικοῦ, περιβεβλημένος καρπάτιον σκοτεινοῦ χρώματος μὲ ὑπόρρραμψα ἔξ ψάρματος ἐρυθροῦ· διότι, παρὰ τὰς θερμὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τοῦ Ιουνίου, ὁ σουλτάνος ἔτρεμεν. Ἡτο ώχρος, ἔξησθενημένος· ἡ λεπτὴ φυσιογνωμία του καὶ οἱ τέλειον χαρακτῆρες εἰχον καταστῆ σχεδὸν διαφραγμένης· οἱ ὄφθαλμοι του εὐρυθέντες ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, μόνον αὐτοὶ περιεῖχον τὴν ζωήν, ἥτις τὸν ἐγκατέλειπεν. Ἡ Γιανούλ-Χανούμ ἰδοῦσκ αὐτὸν τοσοῦτον μεταβεβλημένον καὶ τοσούτον ἔγγυς τοῦ τέλους του, δὲν ἐλυπήθη πλέον διότι ἡλθεν, ἀλλ' ὅμως δὲν ἡδυνθή νὰ κρατήσῃ τοὺς λυγμούς της πίπτουσα παρὰ τοὺς πόδας του.

Ἐπειτα συνέχεια.

K.

ΔΥΟ ΑΝΔΡΕΣ

Σ ΕΝΑ ΖΕΥΓΑΡΙ ΚΑΛΤΣΕΣ

[Δήγημη Amelie Perronet]

Ο γέρων Μερού ἡτο ὑπερεξηκοντούτης, ἔηρὸς ὡς κλαδὸς καὶ εὐθὺς ὡς Ι. Ἡτο χῆρος, ὡσάκις δὲ ωμίλει: διὰ τὴν μακρίτισσαν σύζυγόν του, τὴν Φραγκίσκαν του, τῷ ἥρχοντο δάκρυσκ εἰς τοὺς ὄφθαλμούς. Εἶχε πέντε τέκνα, ἓν ὧν τέσσαρες θυγατέρας ἥδη ἀποκατεστημένης, συνεκτάκει δὲ μετὰ τοῦ νεωτέρου τέκνου του, τοῦ Βενιαμήν, νέου ὥρκου, ἔχοντος καλὸν χαρακτῆρα, πρὸ πάντων δὲ καλὴν καρδίαν καὶ ὄνομαζομένου Ιωάννου.

Αλλ' ὁ Βενιαμὴν ἐπροξένησε, καὶ τοι ἀκούσιως, μεγάλην λύπην πρὸς τὸν πατέρα του. Τὴν λύπην ταύτην συνεμερίζετο καὶ ἡ ὥραία γείτινος Τερέζα τῆς ὁποίας οἱ ὄφθαλμοι πολλάκις ἥσαν κατακόκκινοι ἀπὸ τὰ δάκρυα. Τοῦ εἶχε πέσει ὁ κλῆρος τῆς στρατολογίας.

Ἡ Τερέζα ἡτο νέχ ὄρφανή, τιμία καὶ ἐργατική, δεκαοκτάτης, ἔχουσκ καστανόχρουν κόμην, κυανοῦς ὄφθαλμοὺς καὶ λευκούς ὄδόντας.

Ο γέρων Μερού ἡδύνατο νὰ ζῇ ήσυχος ἐκ τῶν τακτικῶν μηνιαίων τῶν θυγατέρων του, ἀλλὰ προφασιζόμενος ὅτι εἰχεν ἀνάγκην κινήσεως εἰργάζετο ἀδιακόπως· καὶ περ δὲ κερδίσων ἀρκετά, ἔζη μὲ μεγίστην σίκονομίαν ὡς ἐκ τούτου οἱ γείτο-

νες καὶ ιδίως ὁ οἰκοδεσπότης του ἐφρόνει, ὅτι ἔθησαντο.

Οταν ὁ γέρων ἐπληροφορήθη τὴν κλήρωσιν τοῦ υἱοῦ του ἔγεινε λευκός ὡς σουδάριον, καὶ ἐκυριεύθη ἐξ ἀπελπισίας πρὸς τὴν ἴδεαν ὅτι θ' ἀπεχωρίζετο τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ του. Ἀλλ' ὅταν ὁ κύριος Ζιρώ τῷ εἶπε:

— Τότε, γέρο Μερού, πρέπει νὰ σπάσης τὸν κουμπαρᾶ σου, ἡρνήθη τὴν ὑπαρξίαν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου τοσοῦτον εἰδικρινῶς. Ὅστε σὶ πεποιθήσεις ἐκλονίσθησαν.

Ο πατήρ καὶ ὁ υἱὸς ἐκράτουν δύο παρακέμενα δωμάτια. ὁ δὲ γέρων ἔξετέλει ἀπασχον τὴν ὑπηρεσίαν. Ο Ιωάννης ἐπλήρωνε τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνοικίου, τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς τροφῆς ἀπὸ τὰ τρία και ἥμισυ φράγκα τὰ δύοϊκα ἐκέρδιζε καθ' ἐκάστην ἐκ τῆς ἐργασίας του, μόλις δὲ τῷ ἀπολείπετο τὸ ἀπαραιτήτως ἀναγκαιοῦν ποσὸν διὰ νὰ ἐνδύνεται καὶ νὰ φέρῃ κατὰ πᾶσαν κυριακὴν μίαν ἀνθοδέσμην εἰς τὴν Τερέζαν.

Ητο γενναῖος, ἐνεργητικός, ἔχθρος τῶν καπηλείων, ρωμαλέος καὶ νοήμων, τὸ μέλλον τῷ ἐμειδίᾳ, ἀλλ' ἡ στρατολογία κατέστρεφεν ὅλας τὰς ἐλπίδας του.

Ο ἀντικαταστάτης ἐστοιχίζε τότε χίλιας διακόσια φράγκα, ἀλλὰ ποῦ νὰ τὰ εῦρῃ; Καὶ ἀν τὰ εῦρισκε πῶς νὰ τὰ ἔξωφλήσῃ; Ο Ιωάννης ἡτο Μερού ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἥτοι τιμιώτατος καὶ ὑπερήφανος.

Ο Ιωάννης τοσοῦτον ἐσέθετο τὸν πατέρα του, ὡστε οὕτε λόγον τῷ ἐκκμνε περὶ τούτου. Ἡγνόει ἀλλως ἂν ὁ γέρων εἴχε χρήματα, ἀλλὰ καὶ ἂν εἴχε δὲν θὲ ἐτόλμα νὰ ζητήσῃ τὴν χοηματικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν ἐκ φόβου μὴ τὸν δυσαρεστήσῃ.

Ἐν τούτοις ὁ γέρων Μερού, ἀφότου ὁ υἱὸς του ἔθηκε τοσοῦτῷ ἀδεξίᾳς τὴν χειρανθήσεως τοῦ τατηραμένον σάκκον, ἀπὸ εὐθύμου ἐγένετο κατηφῆς καὶ μελαγχολικός. Παρετήρει συνεχῶς τὸν Ιωάννην στενάζων, δὲν ἐπείραζε τὴν Τερέζαν, καὶ δὲν ἔκρουε πλέον, ὡς ἐπραττε πάντοτε, τὴν παχεῖαν γαστέρα τοῦ πρώην ζαχχαροπλάστου κ. Ζιρώ, λέγων αὐτῷ·

— “Ε! μαστορη, ἔκαμες ποτέ σου λουκουμάδες σ' σὰν αὐτόν; ὅπερ ἡτο τὸ σύνηθες λογοπαίγνιον του.

Τυφέφερεν... ἀλλ' οὐδόλως ἀνέφερε νὰ πληρωσῇ ἀντικαταστάτην τοῦ υἱοῦ του.

Πρωίαν τινά, τὴν ἐπιούσαν τῆς ἡμέρας καθ' ἦν ὁ στρατιωτικὸς ιατρὸς ἐδήλωσεν ὅτι ὁ Ιωάννης ἡτο κατάλληλος διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ὁ γέρων εἰσελθὼν αἴφνης παρὰ τῷ οἰκοδεσπότη του, τῷ εἶπε μὲ ἡλλοιωμένην φωνήν.

— Κύρ Ζιρώ, μ' ἔκλεψαν!

— Σ' ἔκλεψαν! ἐφώνησεν ὁ πρώην ζαχχαροπλάστης. Καὶ εἶχε τίποτε νὰ σου κλέψουν;

— Λοιπόν, ναὶ! εἶπεν ὁ γέρων ὁ ὄποιος ἡτον ὡς τρελλός, καθποιος ἐπείραζε τὸν κουμπαρᾶ μου, ἐπειδὴ καλὰ τὸ ἐμάντευσες. “Εχω κουμπαρᾶ καὶ βίγτω μέσης” εἶπεν ὁ γέρων τοῦ περισσεύω. “Επρεπε νὰ ἔχω

’ς αὐτὸν τρεῖς χιλιάδες καὶ δύο φράγκα· μπορῶ νὰ τὰ λογαριάσω χωρὶς νὰ γελαστῶ ἐννα λεπτό...

— Καὶ λοιπόν!

— Καὶ λοιπόν, ἐπανέλαβεν ὁ γέρων κινδυνεύων νὰ λιποθυμήσῃ, τὸν ἀδεγκασ πρὸ ὀλίγου καὶ έρηκα· ’ς αὐτὸν μονάχα χίλια ὄκτακόσια σκράντα δύο φράγκα... Ὅστε μοι λείπουν χίλια ἑκατὸν ἔξηντα.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ κ. Ζιρώ, πρέπει νὰ ἔνε πολὺ μεγάλος ὁ κουμπαρᾶς σου για νὰ χωρέσῃ τόσας πεντάρχις.

— Κάθε χρόνο τὸν ἀδειάζω καὶ κάνω τῆς πεντάρχις εἰκοσόφραγκα. Ἀλλά, κ. Ζιρώ, εἶναι τώρα ‘λίγος καιρός ποῦ μὲ κλέφτουν. Οταν τὰ μέτρησα, ἀπὸ δῶ καὶ λίγο καιρό, ἥταν σωστά “Ερρίξα ἀπό τότε καὶ ἀλλα καὶ μοῦ λείπουν χίλια ἑκατὸν ἔξηντα φράγκα... Χίλια ἑκατὸν ἔξηντα φράγκα, ἐπανέλαβε συσφίγγων τοὺς γρόνθους. “Ε! καὶ νὰ τσάκωνα τὸν κλέφτη!

— Γέρο Μερού, ἀν ἔδινες εἰδησι· στὸν υἱό σου...

— Τὸν υἱό μου!... Καὶ ὁ γέρων ταπεινῶν αἴφνης τὴν φωνὴν παρετήρησε περὶ αὐτόν, ωσει φοβούμενος μὴ τὸν ἀκούσωσιν· ἀν ἥταν... αὐτός!

— Ο Γιάννης! ἀνέκραξεν ὁ κ. Ζιρώ, ἔνα τόσῳ τίμῳ παλληκάρι!

— Ναί, εἶνε τίμιο παλληκάρι, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀφίσῃ τὴν Τερέζαν ἐνῷ τὴν ἀγαπᾶ· σ' αὐτὴν τρελλός, καὶ πολλὰ παιδιά τοῦ θαρροῦν πῶς δὲν εἶνε κακὸ πρᾶγμα νὰ κλέφτουν τὸν πατέρα τους.

— Καὶ ζεχαῖς ὅτι ὁ Γιάννης εἶνε υἱὸς τῆς Φραντζέσκας σου; εἶπεν ὁ Ζιρώ δπως συγκινήσῃ τὸν γέροντα.

— Δι' αὐτὸ δὲν τὸ πιστεύω ἀκόμη, μολονότι ἔχω υποψίας. Ἐνῷ ἔγω, σηκονόμουν πάντα πρῶτος, ἀπὸ δῶ καὶ κάμποσις· μέραις ὅταν στηκόνομα τὸν έρισκω αἰώνιας· ν' εὑμένο.

— Μὰ τώρα εἶνε συγχισμένος, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθῇ.

— Αὐτὸ λέω κ' ἔγω. Αὐτὸ δμως θὰ τὸ ἐκκμεν ἀπὸ τὴν λύπη του.

— Καὶ γιατί τὸν ἀφίνεις νὰ γείνῃ στρατιώτης ἀφοῦ ἔχεις χρήματα;

— Ο γέρων Μερού ἀνετινάχθη ἐκ τρόμου.

— Χίλια δικκάσια φράγκα, κ. Ζιρώ, εἶνε πολὺ μεγάλο ποσό.

— Μὰ δὲν θὰ λυπηθῇς νὰ χωρισθῇς ἀπὸ τὸν υἱό σου;

— Ακοῦς θὰ λυπηθῶ! τὴν ἡμέρα ἐκείνη θ' ἀναγκασθῶ νὰ μεθύσω!

— Η ἀφελής αὐτὴν φράσις ἀπεικόνιζεν ἀριστα τὴν θλίψιν τοῦ γέροντος, ὁ ὄποιος ἡτο λιτώτατος, καὶ συνειθίζει νὰ πίνη νερόκρασον μᾶλλον ἡ κρασόνερον.

— Ορατο γεκτρικό! Καλλήτερα θὰ κάμης νὰ πληρωσής ἀντικαταστάτη διὰ τὸ παλληκάρι σου, τὸ ὄποιον ἔν γίνη στρατιώτης χάνει τὸ μέλλον του.

— Αὐτὸ εἶνε. ἀλλα πρᾶγμα. Τώρα τὸ βιαστικό εἶνε νὰ έρω τὸν κλέφτη μου, καὶ πρέπει νὰ μὲ βοηθήσης.

— Νὰ σὲ βοηθήσω; καὶ πῶς;

— Μολονότι αὐτὸ μοῦ κοστίζει τρομε-